

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในโครงการวิจัยนี้ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการดำเนินงานมูลนิธิเพื่อการศึกษาตามรายละเอียดที่กำหนดในบทที่ 3 แล้ว รายละเอียดของการเสนอผลการวิเคราะห์จะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเภทของเอกสาร รายละเอียดแผนงาน โครงการ ระเบียบ วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ และรายละเอียดขั้นต้นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของมูลนิธิ เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาของมูลนิธิ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลายประเภท ทั้งที่เป็นเอกสารของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยตรง และจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่ทำการปกครองจังหวัดขอนแก่น สันนิบาตมูลนิธิแห่งประเทศไทย ส่วนที่เป็นเอกสารของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ได้แก่ ทรสารของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นแต่ละแห่ง จำนวน 12 ทรสาร ส่วนเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ โครงการส่งเสริมสนับสนุนเงินทุน เพื่อจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ใหม่ ข้อบังคับของสันนิบาตมูลนิธิแห่งประเทศไทย ข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องการควบคุมสมาคมและองค์การต่าง ๆ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับจ่ายเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ 2525 คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป. 436/2525 เรื่องอำนาจการเก็บรักษาเงิน และวงเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สป. 437/2525 เรื่องอำนาจในการอนุมัติการเป็นหนี้ผูกพัน และการอนุมัติจ่ายเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ สำหรับข้อมูลจากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับภารกิจดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในระบอบกึ่ง วัฒนธรรมการมูลนิธิ จำนวน 17 ท่าน และเลขานุการมูลนิธิ จำนวน 21 ท่าน รวม 38 ท่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์ตราสารของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น 21 มูลนิธิ และจากการศึกษาในรายละเอียดที่เป็นเนื้อหาของวัตถุประสงค์แต่ละวัตถุประสงค์โดยตรง ได้พบวัตถุประสงค์ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ปรากฏว่าวัตถุประสงค์ของมูลนิธิมีดังต่อไปนี้

1. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด (F = 20)
2. เพื่อร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ (F = 17)
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน เช่น ซ่อมแซมปรับปรุงสิ่งก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงบริเวณโรงเรียน (F = 9)
4. ให้ทุนการศึกษานักเรียนที่เรียนดีและขาดแคลนทุนทรัพย์ (F = 9)
5. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน (F = 6)
6. ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายเครื่องอุปโภคการศึกษา (F = 6)
7. ช่วยเหลือค่าอาหารกลางวันนักเรียนที่ยากจน (F = 5)

8. เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี (F = 4)
9. เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดีให้มีโอกาสเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา (F = 3)
10. การห้องสมุดโรงเรียน (F = 3)
11. การกีฬา นาฏศิลป์ ชีวร้อง คนตรี (F = 3)
12. ช่วยเหลือและส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน (F = 3)
13. เพื่อจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและเวชภัณฑ์สำหรับโรงเรียน (F = 3)
14. ช่วยเหลือค่าใช้จ่าย เครื่องอุปกรณ์การศึกษา เครื่องแต่งกายแก่นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน (F = 3)
15. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน (F = 3)
16. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจการของนักเรียน (F = 2)
17. เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันและกิจกรรมนักเรียน (F = 2)
18. การเผยแพร่กิจการมูลนิธิ (F = 2)
19. เพื่อเป็นทุนส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี นักเรียนที่ขาดแคลน และสนับสนุนกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน (F = 2)
20. เพื่อช่วยเหลือการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ (F = 2)
21. เพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์นักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุความความเหมาะสม (F = 2)
22. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและสวัสดิการแก่นักเรียน ครูและคณาจารย์โรงเรียน
23. เพื่อการกุศลหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ไม่คำนึงการเกี่ยวข้อกับการเมืองแต่ประการใด
24. เพื่อร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
25. เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนในงานวิชาการบุคลากร กิจการนักเรียน ชุกรการ การเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

26. เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ภายในโรงเรียน
27. เพื่อปรับปรุงและดำเนินการสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์และให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน
28. เพื่อให้ความช่วยเหลือในค่านิสิตการของนักเรียนในบางกรณี
29. จะยืมมันและเทอกองทุนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ไว้เหนือสิ่งอื่นใด

นอกจากประมวลรายการวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ โดยการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบถึงเจตนาหรือจุดมุ่งเน้นของวัตถุประสงค์และจำแนกได้เป็นวัตถุประสงค์ที่ต่าง ๆ ที่แสดงเกี่ยวข้องเพื่อการศึกษากิจกรรมของโรงเรียนโดยตรง ดังนี้

แก่นักเรียน

1. ให้ทุนการศึกษานักเรียนที่เรียนดีและขาดแคลนทุนทรัพย์
2. ช่วยเหลือค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่ยากจน
3. เพื่อเป็นทุนการศึกษแก่นักเรียนที่เรียนดี
4. เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดีให้มีโอกาสเรียนต่อ

ในชั้นมัธยมศึกษา

5. เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน
6. ช่วยเหลือค่าใช้จ่าย เครื่องอุปโภคการศึกษา เครื่องแต่งกายแก่นักเรียน

ที่ยากจนและขาดแคลน

7. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน
8. เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันและกิจกรรมของนักเรียน
9. เพื่อเป็นทุนส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี นักเรียนที่ขาดแคลนและสนับสนุน

กิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน

10. เพื่อช่วยเหลือการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
11. เพื่อช่วยส่งเสริมนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุตามความเหมาะสม
12. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและสวัสดิการแก่นักเรียน ครูและคณาจารย์โรงเรียน

งานวิชาการ

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
2. การห้องสมุดโรงเรียน
3. การกีฬา นาฏศิลป์ ชีวร้อง ทนตรี
4. ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายเครื่องอุปกรณ์การศึกษา
5. เพื่อจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและเวชภัณฑ์สำหรับโรงเรียน
6. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน

งานอาคารสถานที่

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียน เช่น ซ่อมแซมปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงบริเวณโรงเรียน

นอกเหนือไปจากนี้ ยังมีข้อความที่ระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบรวม ๆ แต่มีความหมายมุ่งเน้นเพื่อการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของมูลนิธิเพื่อการศึกษาของโรงเรียนวัดบางสะแก ข้อ 4.3 ระบุไว้แตกต่างกับวิธีการระบุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิอื่น ๆ คือระบุว่า “เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนในงานวิชาการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน ชุรการ การเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

โดยสรุปปรากฏว่า วัตถุประสงค์ของมูลนิธิเพื่อการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในข่ายการวิจัยครั้งนี้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มุ่งตอบสนองการช่วยเหลือสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนเป็นหลักสำคัญ

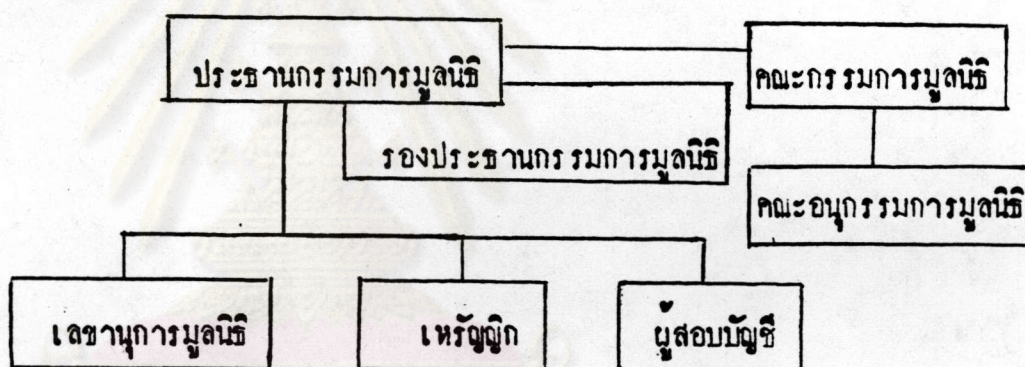
ส่วนวัตถุประสงค์อย่างอื่นที่ปรากฏในตราสารของมูลนิธิโดยทั่วไป ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่บังคับใช้กับทุกมูลนิธิตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท.0402/ว 1737 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2528 ซึ่งมูลนิธิต้องมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้ไว้ด้วยเสมอได้แก่

1. ไม่ดำเนินการ เกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด
2. เพื่อร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

2. การจัดระบบบริหาร

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดระบบบริหารของมูลนิธิเพื่อศึกษานั้น ปรากฏว่ารูปแบบในการบริหารการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา เป็นการบริหารในรูป คณะกรรมการทุกมูลนิธิ และจัดโครงสร้างระบบบริหารทั่วไป ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1
โครงสร้างและระบบบริหารทั่วไปของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าในระบบบริหารมูลนิธิเพื่อศึกษานั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ประธานกรรมการมูลนิธิ รองประธานกรรมการมูลนิธิ เลขานุการมูลนิธิ เหรัญญิก บัญชี และคณะกรรมการ ความที่คณะกรรมการมูลนิธิเห็นสมควรแต่งตั้งในแต่ละมูลนิธิ

2.1 คณะกรรมการมูลนิธิ

คณะกรรมการมูลนิธิประกอบด้วย ประธานกรรมการมูลนิธิ รองประธานกรรมการมูลนิธิ เลขานุการมูลนิธิ เหรัญญิก ตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร และกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกิจการของมูลนิธิ ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิและภายใต้ข้อบังคับของตราสารตั้งต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายของมูลนิธิและดำเนินการตามนโยบายนั้น
2. ควบคุมการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ ของมูลนิธิ
3. เสนอรายงานกิจการ รายงานการเงิน และบัญชีงบดุล รายได้-
รายจ่ายต่อกระทรวงมหาดไทย
4. ดำเนินการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิและวัตถุประสงค์ของตราสาร
5. ตราระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของมูลนิธิ
6. แต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ
ดำเนินการเฉพาะอย่างของมูลนิธิ ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการมูลนิธิ
7. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่ทำประโยชน์ให้มูลนิธิเป็นพิเศษ เป็น
กรรมการกิตติมศักดิ์
8. เชิญผู้ทรงเกียรติเป็นผู้อุปถัมภ์มูลนิธิ
9. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมูลนิธิ
10. แต่งตั้งหรือถอดถอนเจ้าหน้าที่ประจำของมูลนิธิ มติให้ดำเนินการ
ตามข้อ 7, 8 และ 9 ก่อเป็นมติเสียงข้างมากของที่ประชุม และที่ปรึกษาคำข้อ 9
ย่อมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมูลนิธิที่เชิญเท่านั้น

ส่วนอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อ 6 นั้น มีหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ
มูลนิธิมอบหมาย และเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการมูลนิธิเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ประธานกรรมการมูลนิธิมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 2.2.1 เป็นประธานของการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ
- 2.2.2 สั่งเรียกประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ
- 2.2.3 เป็นผู้แทนของมูลนิธิในการติดต่อกับบุคคลภายนอก และในการ
ทำนิติกรรมใด ๆ ของมูลนิธิ หรือการลงลายมือชื่อในเอกสาร ตราสาร และสรรพหนังสือ
อันเป็นหลักฐานของมูลนิธิ และในการอรรถคดีนั้น เมื่อประธานคณะกรรมการมูลนิธิหรือ
ผู้ทำการแทน หรือกรรมการมูลนิธิ 2 คนได้ลงลายมือชื่อแล้ว จึงเป็นอันใช้ได้

2.2.4 ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามตราสาร และมติของคณะกรรมการมูลนิธิ

2.3 รองประธานกรรมการมูลนิธิ มีหน้าที่ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการมูลนิธิ เมื่อประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือในกรณีที่ประธานมอบหมายให้ทำการแทน

2.4 เลขาธิการมูลนิธิมีหน้าที่ควบคุมกิจการและดำเนินการประจำของมูลนิธิ คัดกรองประสานงานทั่วไป รักษาระเบียบข้อบังคับของมูลนิธิ นักประชุมกรรมการตามคำสั่งของประธานกรรมการมูลนิธิ และทำรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานกิจการของมูลนิธิ

2.5 เภร็ดูถูก มีหน้าที่ควบคุมการเงิน ทรัพย์สินของมูลนิธิ ตลอดจนบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการมูลนิธิกำหนด

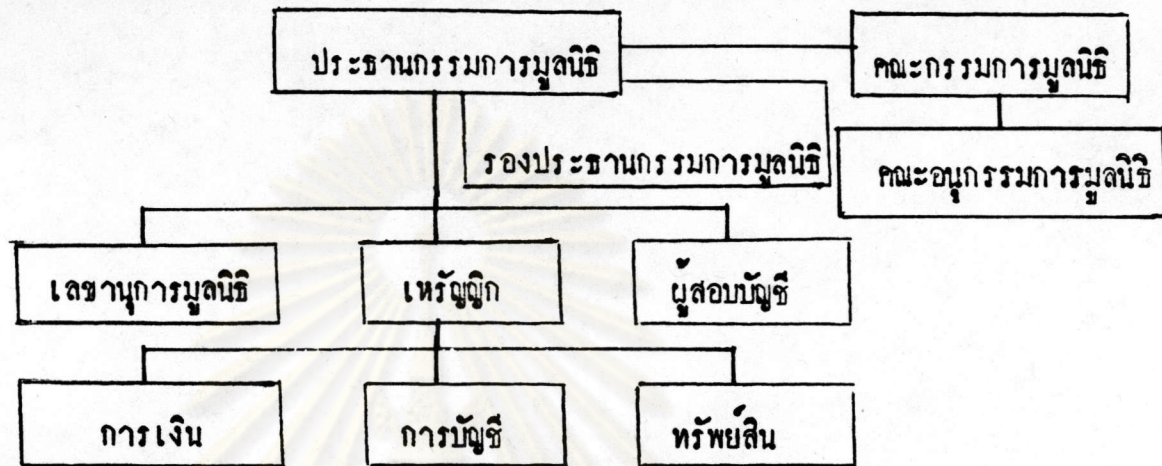
2.6 ผู้สอบบัญชี คณะกรรมการมูลนิธิเห็นชอบและแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของมูลนิธิ จากบุคคลที่มีใบกรรมการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของมูลนิธิ โดยจะให้คำร่างตำแหน่งกิตติมศักดิ์ หรือไต่ค่าตอบแทนอย่างไร สุดแต่ที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิกำหนด ผู้สอบบัญชีมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของมูลนิธิ และรับรองบัญชี งบดุล ประจำปีที่คณะกรรมการมูลนิธิจะส่งรายงานต่อกระทรวงมหาดไทย ผู้สอบบัญชีมีสิทธิตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอบถามกรรมการมูลนิธิในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การบัญชี และเอกสารดังกล่าวได้

2.7 คณะอนุกรรมการมูลนิธิ เป็นคณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามอำนาจหน้าที่ข้อ 6 ของคณะกรรมการมูลนิธิ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่แสดงระบบการบริหารการเงินของมูลนิธิโดยเฉพาะนั้น ปรากฏว่า จัดโครงสร้างการบริหารการเงินเป็น 2 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายเหรัญญิก และฝ่ายผู้สอบบัญชี โดยฝ่ายเหรัญญิกมีขอบเขตงานครอบคลุม งานการเงิน การบัญชี และทรัพย์สิน กังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2
โครงสร้างการบริหารเฉพาะส่วนการเงินของมูลนิธิ

3. การวางแผนเกี่ยวกับการจัดหา การใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ผู้กำหนดนโยบายการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาทุกมูลนิธิคือ คณะกรรมการมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงวิธีการจัดหาเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

วิธีการจัดหาเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
การจัดงานสังสรรค์ศิษย์เก่า	10	47.62
การบริจาคของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการศึกษา	17	80.95
การบริจาคทั่วไป	17	80.95
การจัดงานโรงเรียน	11	52.38
การจัดงานเกษียณอายุ	2	9.52
การจัดงานฉลองพระพุทธรูป	1	4.76
การทอดผ้าป่าสมัคคี	9	42.86
เจ้าอาวาสวัดช่วยในการจัดหา	6	28.57
คอกกอลอันเกิดจากทรัพย์สินที่เป็นทุนของมูลนิธิ	21	100.00
ประธานมูลนิธิบริจาคคนเคียว	1	4.76

จากตารางที่ 1 พบว่า วิธีการจัดหาเงินของมูลนิธิเพื่อศึกษามีดังนี้

1. รายได้จากคอกกอลอันเกิดจากทรัพย์สินที่เป็นทุนของมูลนิธิทุกมูลนิธิ
2. การบริจาคของครูและนักเรียน กรรมการศึกษา และขอบริจาคทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 80.95
3. การจัดงานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.38

ตารางที่ 2 แสดงยอดเงินของมูลนิธิการศึกษาในวันสิ้นปี พ.ศ.2532

ยอดเงินของมูลนิธิการศึกษาในวันสิ้นปี พ.ศ.2532	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
100,000 - 200,000 บาท	13	61.90
200,001 - 500,000 บาท	7	33.33
500,001 - 1,000,000 บาท	1	4.76
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนยอดเงินของมูลนิธิการศึกษาในวันสิ้นปี พ.ศ.2532 ที่มีเงินระหว่าง 100,000-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.90 ที่มีเงินระหว่าง 200,001-500,000 บาท มี 7 มูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ที่มีเงินระหว่าง 500,001 - 1,000,000 บาท มีเพียง 1 มูลนิธิเท่านั้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการใช้เงินในระยะ 5 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530-2534)

ความต้องการใช้เงินในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2530 - 2534)	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000 บาท	8	38.10
50,001 - 100,000 บาท	11	52.38
100,001 - 500,000 บาท	2	9.52
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2530 - 2534) มี 11 มูลนิธิที่ความต้องการใช้เงินจำนวนระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 52.38 ของมูลนิธิทั้งหมด) ที่ต้องการใช้เงินต่ำกว่า 50,000 บาทนั้นมี 8 มูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 38.10 และที่ความต้องการใช้เงินระหว่าง 100,001-500,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 มูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 9.52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงที่มาของมูลนิธิการศึกษาที่มูลนิธิคาดว่าจะได้รับในระยะ 5 ปี
(พ.ศ.2530-2534)

ที่มาของเงินมูลนิธิการศึกษา	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
คอกณคลัง เกิดจากทรัพย์สินของมูลนิธิ	21	100.00
เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้	17	80.95
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหารายได้	11	52.38

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ที่มาของเงินมูลนิธิการศึกษาที่มูลนิธิคาดว่าจะได้รับในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2530 - 2534) นั้น รับจากคอกณคลังเกิดจากทรัพย์สินของมูลนิธิทุกมูลนิธิ รองลงมาคือคาดว่าจะได้รับจากเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้ คิดเป็นร้อยละ 80.95 และที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหารายได้มีร้อยละ 52.38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงเป้าหมายในการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาในระยะ 5 ปี
(พ.ศ.2530 - 2534)

เป้าหมายในการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ทุนการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดี	21	100.00
ทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนอาหารกลางวัน	15	71.43
ซ่อมแซมอาคารที่ชำรุด	10	47.62
ปรับปรุงและก่อสร้างอาคาร	4	19.05
ปรับปรุงพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน	7	33.33
จัดหาครุภัณฑ์ทดแทนในส่วนที่ชำรุดเสียหาย	10	47.62
จัดหาครุภัณฑ์เพิ่มเติมในหมวดวิชาต่าง ๆ	8	38.10
จัดหาวัสดุสำหรับงานบริหารทั่วไปให้เพียงพอ	15	71.43
สนับสนุนการกีฬา คนตรี นาฏศิลป์	3	14.29
สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2	9.52
การกุศลของโรงเรียนและองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ	19	90.48
นักเรียนเรียนดี	2	9.52
ช่วยเหลือสวัสดิการนักเรียน	2	9.52
จัดหาเครื่องเขียนแบบเรียนให้นักเรียนทุกคน	1	4.76

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่า เป้าหมายในการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ในช่วงระยะ 5 ปี (พ.ศ.2530-2534) จะใช้เพื่อเป็นทุนการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดีทุกมูลนิธิ จะใช้เพื่อการกุศลของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 90.48 จะใช้เพื่อเป็นทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนอาหารกลางวัน และจัดหาวัสดุสำหรับงานบริหารทั่วไปให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 71.43

ตารางที่ 6 แสดงการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการมูลนิธิพิจารณาในที่ประชุม แล้วจบบันทึกไว้ในระเบียบวาระการประชุม	17	80.95
โรงเรียนเสนอความต้องการเพื่อให้อำเภอพิจารณา	2	9.52
คณะกรรมการพิจารณาแล้วนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ	2	9.52
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา คณะกรรมการมูลนิธิพิจารณาในที่ประชุมแล้วจบบันทึกไว้ในระเบียบวาระการประชุมมากที่สุด คือ ร้อยละ 80.95 รองลงมาคือ โรงเรียนเสนอความต้องการเพื่อให้อำเภอพิจารณา คณะกรรมการมูลนิธิพิจารณาและคณะกรรมการพิจารณาแล้วนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิ
เพื่อการศึกษา

บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการมูลนิธิ	17	80.95
คณะอนุกรรมการ	2	9.52
คณะครู	2	9.52
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการทำแผนการใช้จ่ายเงินมากที่สุดคือ คณะกรรมการมูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 80.95 รองลงมาคือ คณะอนุกรรมการ และคณะครู คิดเป็นร้อยละ 9.52

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงเดือนที่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

เดือนที่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
มกราคม	2	9.52
กุมภาพันธ์	3	14.29
มีนาคม	2	9.52
เมษายน	2	9.52
พฤษภาคม	8	38.10
มิถุนายน	3	14.29
สิงหาคม	1	4.76
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า เดือนที่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา มีดังต่อไปนี้ เดือนมกราคม 2 มูลนิธิ เดือนกุมภาพันธ์ 3 มูลนิธิ เดือนมีนาคม 2 มูลนิธิ เดือนเมษายน 2 มูลนิธิ เดือนพฤษภาคม 8 มูลนิธิ เดือนมิถุนายน 3 มูลนิธิ และเดือนสิงหาคม 1 มูลนิธิ จะเห็นได้ว่า เดือนพฤษภาคมมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมา เดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ส่วนเดือนมกราคม มีนาคม และเมษายน คิดเป็นร้อยละ 9.52 และที่น้อยที่สุดคือ เดือนสิงหาคม คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 9 แสดงวิธีการวางแผนควบคุมและตรวจสอบการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

วิธีการวางแผนควบคุมและตรวจสอบการเงิน	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
โดยการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในให้ทำหน้าที่	3	14.29
โดยให้เหรัญญิกจัดทำบัญชีและรายงานประธานกรรมการมูลนิธิ	21	100.00
โดยประธานรายงานกิจการ รายงานการเงิน และบัญชี งบดุลรายไ้ค้คอกกระทรวงมหาดไทย	21	100.00
โดยให้เลขานุการมูลนิธิแจ้งข้อที่ประชุม	2	9.52
โดยการเชิญผู้สอบบัญชีมาจากภายนอกมาช่วย	18	85.71

จากตารางที่ 9 พบว่า วิธีการวางแผนควบคุมและตรวจสอบการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา มีดังนี้

1. ให้เหรัญญิกจัดทำบัญชีและรายงานประธานกรรมการมูลนิธิทุกมูลนิธิ
2. ประธานกรรมการมูลนิธิทุกมูลนิธิรายงานกิจการ รายงานการเงิน และบัญชี งบดุลรายไ้ค้คอกกระทรวงมหาดไทย
3. เชิญผู้สอบบัญชีจากภายนอกมาช่วย คิดเป็นร้อยละ 85.71

4. การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเงินมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 10 แสดงอำนาจในการสั่งจ่ายเงินของประธานกรรมการมูลนิธิในแต่ละคราว

อำนาจในการจ่ายเงินของประธานกรรมการมูลนิธิในแต่ละคราว	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1,000 บาท	6	28.57
ไม่เกิน 2,000 บาท	3	14.29
ไม่เกิน 4,000 บาท	3	14.29
ไม่เกิน 5,000 บาท	7	33.33
ไม่เกิน 10,000 บาท	2	9.52

จากตารางที่ 10 พบว่า ประธานกรรมการมูลนิธิมีอำนาจในการสั่งจ่ายเงินได้ คราวละไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาจ่ายได้ไม่เกิน 1,000 บาท มีจำนวน 6 มูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 28.57

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงอำนาจการเก็บรักษาเงินสดของเหรียญกษาปณ์ในแต่ละคราว

อำนาจการเก็บรักษาเงินสดของเหรียญกษาปณ์ในแต่ละคราว	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 200 บาท	4	19.05
ไม่เกิน 500 บาท	2	9.52
ไม่เกิน 1,000 บาท	5	23.81
ไม่เกิน 1,500 บาท	2	9.52
ไม่เกิน 2,000 บาท	4	19.05
ไม่เกิน 4,000 บาท	3	14.29
ไม่เกิน 5,000 บาท	1	4.76
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า เหรียญกษาปณ์มีอำนาจในการเก็บรักษาเงินสดในแต่ละคราวไม่เกิน 1,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.81 รองลงมาคือไม่เกิน 200 บาท และไม่เกิน 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.05 ส่วนที่ให้อำนาจจ่ายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด เพียง 1 มุลนิธิเท่านั้น

ตารางที่ 12 แสดงการปฏิบัติของมูลนิธิการศึกษาเมื่อมีเงินอยู่เกินวงเงินสภ
ที่มีอำนาจเก็บรักษาไว้ในมูลนิธิ

การปฏิบัติของมูลนิธิเพื่อการศึกษา	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
นำฝากไว้กับธนาคาร	20	95.24
นำฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น ๆ (นอกเหนือจากธนาคาร) ที่รัฐบาลให้การค้ำประกัน	1	4.76
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติของมูลนิธิเพื่อการศึกษา เมื่อมีเงินอยู่เกินวงเงินสภที่มีอำนาจเก็บรักษาไว้ในมูลนิธิ ใช้วิธีนำฝากไว้กับธนาคารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.24 รองลงมาคือ นำฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น (นอกเหนือจากธนาคาร) ที่รัฐบาลให้การค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดง เกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติใช้เงินมูลนิธิเพื่อการศึกษา

เกณฑ์ในการพิจารณา	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายของโครงการที่กำหนดไว้ในแผนการใช้จ่ายเงิน ของมูลนิธิเพื่อการศึกษา	10	47.62
ค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ในตราสารให้เบิกจ่ายได้	14	66.67
เป็นค่าใช้จ่ายที่ถึงกำหนดเวลาชำระเงิน	4	19.05
ค่าใช้จ่ายของโครงการที่ไม่อยู่ในแผนการใช้จ่ายเงิน แต่มีความจำเป็นเร่งด่วน	5	23.87

จากตารางที่ 13 พบว่า เกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินมูลนิธิเพื่อการศึกษา มากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ในตราสารให้เบิกจ่ายได้ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายของโครงการที่กำหนดไว้ในแผนการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.62 และน้อยที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายที่ถึงกำหนดเวลาชำระเงิน คิดเป็นร้อยละ 19.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงเรื่องที่ประธานกรรมการมูลนิธิเคยขออนุมัติคณะกรรมการมูลนิธิ
ในการสั่งจ่ายเงินตั้งแต่ พ.ศ.2529-2532

เรื่องที่ประธานกรรมการมูลนิธิขออนุมัติ	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ทุนการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดี	15	71.43
ทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนอาหารกลางวัน	12	57.14
ซ่อมแซมอาคารที่ชำรุด	5	23.81
ปรับปรุงและตกแต่งอาคาร	2	9.52
ปรับปรุงพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน	5	23.81
จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้โรงเรียน	9	42.86
อุปกรณ์ กีฬา คนตรี นาฏศิลป์	1	4.76
ช่วยเหลือการกุศลต่าง ๆ	12	57.14
ทุนการศึกษานักเรียนเรียนดี	2	9.52
ติดตั้งประปาโรงเรียน	1	4.76

จากตารางที่ 14 แสดงว่า เรื่องที่ประธานกรรมการมูลนิธิเคยขออนุมัติคณะกรรมการมูลนิธิในการสั่งจ่ายเงินในระหว่าง พ.ศ.2529-2532 นั้น ส่วนใหญ่เป็นการขออนุมัติในเรื่องทุนการศึกษาของนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดี (คิดเป็นร้อยละ 71.43) ทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนอาหารกลางวัน และการช่วยเหลือการกุศลต่าง ๆ (คิดเป็นร้อยละ 57.14) และจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 42.86

5. การควบคุมและประเมินผลการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 15. แสดงวิธีการควบคุมเกี่ยวกับเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

วิธีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินของมูลนิธิ	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบ การเงินของมูลนิธิและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	21	100.00
ผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ รายงานผลเมื่อดำเนินงานเสร็จแล้ว	3	14.29
เหรียญกษาปณ์และรายงานประธานกรรมการมูลนิธิ	21	100.00
เลขานุการมูลนิธิรายงานฐานะการเงินในที่ประชุมสามัญประจำปี	1	4.76

จากตารางที่ 15 พบว่า วิธีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา มีดังนี้

1. ผู้สอบบัญชีตรวจสอบการเงินของมูลนิธิและเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกมูลนิธิ
2. เหรียญกษาปณ์และรายงานประธานกรรมการมูลนิธิ ทุกมูลนิธิ
3. ผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ รายงานผลเพื่อดำเนินงานเสร็จแล้ว คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 16 แสดงบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการเงินมูลนิธิ

ผู้ตรวจสอบการเงิน	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ประธานกรรมการ	10	47.62
ผู้ตรวจสอบบัญชีโดยเฉพาะ	20	95.34
เจ้าหน้าที่จากอำเภอ	1	4.76

จากตารางที่ 16 พบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเงินของมูลนิธิเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 95.24 รองลงมาคือ ประธานกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 47.62 และที่น้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่จากอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 4.76

จากการตรวจสอบวิเคราะห์ช่วยการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบบัญชีของมูลนิธิ เพื่อการศึกษา ปรากฏว่า ขอบข่ายการปฏิบัติงานนั้น เหมือนกันทุกมูลนิธิ คือ ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของมูลนิธิ และรับรองงบดุลประจำปี และทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีและเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน

ตารางที่ 17 แสดงจุดมุ่งหมายในการประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

จุดมุ่งหมายในการประเมินผล	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อตรวจสอบว่ามีการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาตามแผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่	8	38.10
เพื่อตรวจสอบว่าการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่	15	71.43
เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานของปีต่อไป	8	38.10
เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานในแต่ละปี	12	57.14

จากตารางที่ 17 พบว่า จุดมุ่งหมายในการประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา มากที่สุดคือ เพื่อตรวจสอบว่าการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 และน้อยที่สุดคือ เพื่อตรวจสอบว่า มีการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษาตามแผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่ และเพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานของปีต่อไป คิดเป็นร้อยละ 38.10

ตารางที่ 18 แสดงวิธีการประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

วิธีการประเมินผล	N = 21	
	จำนวน	ร้อยละ
ประธานกรรมการมูลนิธิหรือผู้ได้รับมอบหมายประเมินจากแผนงานโครงการที่เสร็จสิ้นแล้ว	7	33.33
ผู้รับผิดชอบแผนงานโครงการ รายงานผลขณะดำเนินงานและเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว	6	28.57
ประธานกรรมการมูลนิธิประชุมสรุปผลงานตอนสิ้นปี	17	80.95

จากตารางที่ 18 พบว่า การประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา ใช้วิธีประธานกรรมการมูลนิธิประชุมผลงานตอนสิ้นปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.95 รองลงมาคือ ประธานกรรมการมูลนิธิหรือผู้ได้รับมอบหมายประเมินจากแผนงานโครงการที่เสร็จสิ้นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุดคือ ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลขณะดำเนินงานและเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 28.57

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการเงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดระบบงาน การวางแผน การอำนวยความสะดวก การควบคุม และการประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา จากการสัมภาษณ์ประธานกรรมการมูลนิธิและเลขาธิการมูลนิธิ โดยสรุปความคิดเห็นดังนี้

ตารางที่ 19 แสดงปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในเรื่องระบบงานของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. การประชาสัมพันธ์น้อย เพราะไม่มีบุคลากรโดยเฉพาะ (f = 2)	- จัดให้มีอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เพื่อจะได้แจ้งให้ชุมชนหรือหน่วยงานอื่นทราบบ้าง โดยการจัดทำเป็นเอกสาร
2. ไม่มีเหรียญกษาปณ์ โดยตรง ผู้ที่ทำอยู่มักเป็นข้าราชการครูมีงานสอนอยู่แล้ว ไม่ค่อยว่าง (f = 7)	- จัดบุคคลที่ทำหน้าที่เหรียญกษาปณ์ที่มีเวลาให้กับงานของมูลนิธิ
3. การเรียกประชุมคณะกรรมการบางท่านไม่ค่อยมาประชุม เพราะไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับมูลนิธิหรือไม่ค่อยมีเวลาว่าง (f = 4)	- ทำความเข้าใจกับกรรมการมูลนิธิ - เติมน้ำไปประชุมสัมมนาเกี่ยวกับมูลนิธิ - ขอความร่วมมือ
4. การเบิกจ่ายเงินต้องได้รับความเห็นชอบ 3 ท่าน (ประธาน เลขาธิการ และเหรียญกษาปณ์) เพราะป้องกันการรั่วไหล	- เลือกประธานกรรมการใหม่

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
ทำให้ประธานเห็นว่าไม่มีอำนาจเต็มที่ จึงขอลาออก (f = 1)	
5. ไม่เข้าใจระบบการบริหารการเงิน ของมูลนิธิเพื่อการศึกษา (f = 2)	- ควรมีแนวทางในการปฏิบัติงานหรือ การบริหารงานของมูลนิธิที่ชัดเจน
6. ไม่เข้าใจบทบาทของการเป็นคณะกรรมการ การบริหารมูลนิธิ (การเงิน) (f=2)	- จะต้องสร้างระบบการเงินโดยให้ คณะกรรมการมาร่วมทำงาน
7. ไม่มีความรู้เรื่องการเงินเท่าที่ควร (f =2)	- จัดอบรม
8. การตรวจสอบบัญชีขาดความชำนาญ ในการจัดทำบัญชี (f = 2)	- ทางราชการควรช่วยเหลือเกี่ยวกับการ การตรวจสอบบัญชี
9. ขาดผู้ตรวจสอบบัญชี (f = 5)	- ทางราชการจัดผู้ตรวจสอบบัญชีจาก อำเภอมาช่วย
10. จัดทำบัญชีไม่ถูกต้องเพราะขาด ความรู้ (f = 2)	- จัดอบรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 20 แสดงปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการวางแผนการจัดหา
เงิน การใช้จ่ายเงินมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<p>1. การจัดหาเงินมีความยากลำบากพอสมควร บางครั้งชาวบ้านไม่เข้าใจ (f = 3)</p>	<p>- ช่วยกันประชาสัมพันธ์ วางแผนการ จัดหาเงิน</p>
<p>2. ควรกันดอกเบี้ยไว้ใช้จ่ายในคราวจำเป็น ความวิตกประสงค์บ้าง เพราะเมื่อเบิกมา แล้วมักจะจ่ายหมดในครั้งเดียว (f = 1)</p>	<p>- คณะกรรมการมูลนิธิควร เสนอกันดอกเบี้ย ไว้ใช้จ่ายในคราวจำเป็นบ้าง</p>
<p>3. ต้องการ เงินเพิ่มในมูลนิธิมากขึ้นแต่ละปี เพิ่มน้อย เพราะประชาชนจะหาเพียง คนเดียว และปัญหาเศรษฐกิจที่ทุกคน ประสบอยู่ (f = 1)</p>	<p>- ขอความร่วมมือไปยังผู้มีจิตศรัทธา - คณะกรรมการช่วยกันจัดหา</p>
<p>4. ดอกเบี้ยมีน้อย แต่มีรายจ่ายมาก (f = 3)</p>	<p>- หาเงินทุนเพิ่มเติม</p>
<p>5. ประชาชนนิยมทำบุญกับวัดมากกว่า บริจาคให้มูลนิธิ (F = 1)</p>	<p>- ประชาชนและเจ้าอาวาสควรชี้แนะ ให้ประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้น</p>

ตารางที่ 21 แสดงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องการอำนวยความสะดวก
เงินมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<p>1. ต้องเสียภาษี ครอบงำเงินส่วนนี้ใช้ ประโยชน์กับการศึกษามากกว่า (f = 7)</p>	<p>- ทางราชการน่าจะเสนอให้ยกเว้น การเสียภาษีสำหรับมูลนิธิเพื่อการศึกษา</p>
<p>2. การเบิกจ่ายเงินล่าช้า เพราะปีหนึ่ง เบิกครั้งเดียว (f = 1)</p>	<p>- คณะกรรมการมูลนิธิเพื่อการศึกษา ควรอนุมัติกันเงิน</p>
<p>3. ความเข้าใจเรื่องบัญชีมีน้อย (f = 2)</p>	<p>- จัดอบรม</p>
<p>4. การตรวจสอบบัญชี เสียค่าตรวจสอบ มาก (f = 6)</p>	<p>- ทางราชการควรจัดผู้สอบบัญชีของ ทางราชการมาตรวจสอบบัญชีของ มูลนิธิเพื่อการศึกษา</p>

ตารางที่ 22 แสดงปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมและ
การประเมินผลการใช้เงินของมูลนิธิเพื่อการศึกษา

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. ในการดำเนินการใช้เงินของมูลนิธิ เพื่อการศึกษาต่าง ๆ ไม่ได้ตั้ง อนุกรรมการดำเนินการควบคุม ประเมิน ผลเป็นลายลักษณ์อักษร (f = 1)	- เมื่อจัดสรรเงินใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ แล้ว ควรตั้งคณะอนุกรรมการแต่ละ ประเภทดูแล แล้วรายงานต่อคณะ กรรมการมูลนิธิ
2. การตรวจสอบจำเป็นต้องจ้างผู้สอบบัญชี ทำให้ต้องจ่ายเงิน (f = 3)	- ควรจัดผู้สอบบัญชีของทางราชการ จากอำเภอ
3. การตรวจสอบมูลนิธิ หากผู้ตรวจสอบที่มี ในอนุกรรมการยาก เลขานุการและกร กรรมการหลายท่านไม่ได้รับการอบรม เรื่องการเงินโดยตรง อาจผิดพลาด ได้ (f = 1)	- จัดอบรมเลขานุการและกรรมการ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารการเงิน ของมูลนิธิ
4. การสรุปทุกเดือนตรงตามเป้าหมายหรือ เปล่า เพราะไม่มีแผนจัดเงิน (f = 1)	- จัดทำแผนให้ชัดเจน
5. ขาดการควบคุมที่ดี ผู้ปกครองนำเงินทุน การศึกษาไปใช้อย่างอื่นที่ไม่ใช่เพื่อการ ศึกษาของเด็ก เพราะผู้ปกครองมีรายได้ น้อย (f = 2)	- ประชุมชี้แจง ผู้ปกครองในวันประชุม ก่อนเปิดภาคเรียน
6. ไม่ค่อยมีการควบคุม (f = 1)	- จัดมาตรการการควบคุมให้เป็นระบบ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน